

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ

ΕΤΟΣ ΚΘ

ΑΡΙΘ. 49

ΑΔΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΤΕΤΑΡΤΗΝ
ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ 11 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1908

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗ

Καθ' ὅλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ. 5
διὰ τὸν κατώτερον κλήρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ. 3
ἐν τῇ ἐξωτερικῇ φράγκᾳ χρυσᾷ..... 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† (πρόεδρος)
† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος BENIAMIN (ταμίας)
† Ὁ ἀρχιεπίσκοπος τῆς ἱερᾶς Συνόδου ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Επίτιμος διευθυντής καὶ συντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ
καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

Διὰ πᾶσαν αἴτησιν ἀπευθυντέον
πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Τὸ δῆθεν πατριαρχεῖον Ἰπεκίου — Τὸ ρωσσικὸν ἱεραποστο-
λικὸν συνέδριον — Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά — Ἀγγελία.

ΤΟ ΔΗΘΕΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ ΙΠΕΚΙΟΥ

Πρό τινων ἐβδομάδων ἀνεγράφη ἐν ταῖς ἐπι-
χωρίοις ἐφημερίσιν, ὅτι ὁ ἐκτακτὸς ἀπεσταλμένος
τῆς Σερβίας κ. Νοβάκοβιτς εἶχε ζητήσει παρὰ
τῆς Ὑψ. Πύλης τὴν ἀνασύστασιν τοῦ καταργη-
θέντος σερβικοῦ Πατριαρχείου τοῦ Ἰπεκίου. Καὶ
τότε μὲν δὲν ἀπεδόθη μεγάλη σημασία εἰς τὴν εἴ-
δωσιν, τόσον τὸ πρᾶγμα ἐφάνη παράδοξον. Φαίνε-
ται ὅμως ὅτι ἡ ἐποχὴ ἡμῶν εἶναι ἐποχὴ τῶν πα-
ραδόξων, καὶ ὅτι ὁ ἐθνικὸς σωδινισμὸς ἐπισκο-
τίζει εἰς τοσοῦτον βαθμὸν τὰς διανοίας, ὥστε ἡ
ἱστορικὴ ἀλήθεια καὶ αὐτὴ ἡ λογικὴ ἐξαφανί-
ζονται καὶ διαλύονται ἐν τῇ πυκνῇ σκοτίᾳ τοῦ
σωδινισμοῦ, ἀντλούντος ἐκ τῆς ἀμαθείας θράσους
καὶ προβάλλοντος, ἐν ἰτασθαλίᾳ γλώσσης καὶ
παραλογισμῷ ἰδεῶν καὶ ἀξιώσεων, ὅ,τι κεν ἐπ'
ἀκέρειαν γλώτταν ἔλθοι.

Ἐχομεν λοιπὸν ἀπολείρας καὶ πρὸς δημιουρ-

γίαν φαντασιώδους ζητήματος σερβικοῦ Πα-
τριαρχείου!! Ἰπεκίου. Τοῦ ἀγῶνος κατήρξατο ἡ
ἐν Σκοπείοις ἐκδιδομένη σερβικὴ ἐφημερίς «Βαρ-
δά», δι' ἁρθροῦ περιέχοντος ἐν περιλήψει τὰ
ἀκόλουθα.

«Ἀφοῦ τὸ ὀθωμανικὸν Σύνταγμα πραγματεύεται περὶ τῶν
προνομίων τῶν χορηγηθέντων ὑπὸ τῶν Σουλτάνων καὶ τὰ
ὅποια οἱ Νεότουρκοι φαίνονται θελοντες νὰ σεβασθῶσι, φυσικῶ-
τατον ἄρα εἶναι ὅτι τὸ ζήτημα τῆς ἀνασύστασεως τοῦ σερβι-
κοῦ Πατριαρχείου τοῦ Ἰπεκίου τίθεται ἤδη ἀπ' αὐτοῦ, καὶ οἱ
Σέρβοι ὀθωμανοὶ ἐπίσης, καθὼς καὶ αἱ διάφοροι ἄλλαι ἐθνότητες
τῆς Τουρκίας, ἔδει νὰ ἔχωσι τὴν ἰδίαν αὐτῶν σχολικὴν καὶ
ἐκκλησιαστικὴν διοργάνωσιν μετὰ τῶν αὐτῶν προνομίων τοῦ
Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τῆς βουλγαρικῆς Ἐξαρχίας,
ἀν δὲν θέλωσι νὰ προσγίγηται αὐτοῖς τὸ αὐτὸ ἀδίκημα, τὸ
ὅποιν τοῖς προξένει τὸ ἀρχαῖον πολίτευμα. Ἡ ἀντίστασις
τὴν ὁποίαν θ' ἀνέπτυσεν ὑπὸ τὴν ἐννοίαν ταύτην τὸ Οἰκου-
μενικὸν Πατριαρχεῖον παρὰ τῇ ὀθωμανικῇ κυβερνήσει πρὸς τὸν
σκοπὸν τοῦ νὰ παρεμβάλλῃ εἰς τὸν σκοπὸν τοῦτον δυσχερείας
ἵνα δυνήθῃ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι ὡς ἐν τῷ παρόντι, καταπνί-
ξῃ (!) τὴν ἐθνικὴν συνείδησιν τῶν Σέρβων ὀθωμανῶν ὑπη-
κόων, ἡ ἀντίστασις αὕτη, ἣν οἱ ὀθωμανοὶ Σέρβοι θὰ ἔχωσι νὰ
κατεπολεμήσωσι, παρουσιάζει ἐν ἐπὶ πλέον ἐπιχείρημα κατα-
δεικνύον ὅτι τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ἀξιοῖ πάντοτε νὰ
καταπνίγῃ τὴν σερβικὴν ἐθνικὴν συνείδησιν ὑπὸ τὸν ἐκκλη-
σιαστικὸν αὐτοῦ ζυγόν. Ἀλλ' ἐπειδὴ παιδαριῶδες ἦθελεν εἶσθαι
νὰ ζητηθῇ ὅπως τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον καὶ ἡ βουλ-

γαρική Ἐξαρχία παραιτηθῶσι τοῦ ἐθνικοῦ αὐτῶν χαρακτῆρος, μία ὑπολείπεται λύσις, καὶ ἐστὶν ὅπως καὶ οἱ Σέρβοι ἐπίσης, διὰ τοῦ σερβικοῦ πατριαρχείου τοῦ Ἰπεκίου, ἀπολαύσῃ τῶν αὐτῶν προνομίων καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἔκκλησίαν καὶ τὰς σερβικὰς σχολὰς, ὡς συμβαίνει δι' ὅλας σχεδὸν τὰς λοιπὰς ἐθνότητας ἐν τῇ κοινῇ ἡμῶν πατρίδι.

Ἐπειδὴ ὅμως τὸ ἄρθρον τῆς «Βαρδάρ» δὲν ἐκρίθη ἀρκούντως διαφωτιστικόν, ἀνεστνηλώθη, ἐν γαλλοφώνῳ τὴν φορὰν ταύτην ἐφημερίδι, πρὸς πλῆθυνσιν τῆς γνώσεως παρὰ τοῖς Εὐρωπαίοις, ἱστορικόν, δῆθεν, ἄρθρον, πρὸς ἐδραίωσιν τῶν σερβικῶν δικαίων, οὕτως παραθέτομεν τὰς κυριωτέρας περικοπὰς:

«Τὸ σερβικὸν Πατριαρχεῖον τοῦ Ἰπεκ ἐσχηματίσθη ἐκ τῆς αὐτονομίας σερβικῆς ἀρχιεπισκοπῆς τῆς ἱδρυθείσης τῷ 1219 ὅτε ὁ ἅγιος Σάββας υἱὸς τοῦ Μ. Ἀρχοντος Ζουπάνου Στεφάνου Νεμάνιε, ἐνωτοῦ τῶν σερβικῶν χωρῶν, ἐκρίσθη Σέρβος ἀρχιεπίσκοπος. Ἡ ἀρχιεπισκοπὴ αὕτη μετετράπη εἰς Πατριαρχεῖον ὑπὸ τὸν ἀρχιεπίσκοπον Δανίτιε, τῇ εὐδοκίᾳ τοῦ Σέρβου αὐτοκράτορος Δουσάν, τῷ 1346 (!) ἐν τῇ Συνόδῳ τῶν Σκοπείων εἰς τὴν ὁποίαν ἔλαθεν μέρος ὁ βούλγαρος Πατριάρχης τοῦ Τυρνόβου καὶ ὁ ἀρχιεπίσκοπος τῆς Ὀχρίδος. Τὸ Πατριαρχεῖον τοῦ Ἰπεκ ἀναγνωρίσθη (!) τῷ 1375 ὑπὸ τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως, ὅτι οἱ Ἕλληνες συνεφιλιώθησαν μετὰ τῆς σερβικῆς Ἐκκλησίας πατριαρχεύοντος τοῦ Φύλωφ! καὶ ἡγεμονεύοντος ἐν Σερβίᾳ τοῦ Λαζάρου.

«Τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ἐξηγέρθη ἐπὶ τῇ ἱδρύσει τοῦ Πατριαρχείου τοῦ Ἰπεκ καὶ ἀνεθεμάτισε τοῦτο τῷ 1346, ἀλλ' ὁ αὐτοκράτωρ Λαζάρος ἐπέτυχεν τὴν ἀναγνώρισίν του καὶ αἱ ἀγαθὰί σχέσεις ἀποκατεστάθησαν μετὰ τῶν δύο Πατριαρχείων. Ἐν τούτοις τὸ Οἰκουμ. Πατριαρχεῖον δὲν ἔπαυσεν ἐπιζητοῦν τὰ μετὰ πρὸς κατάργησιν τοῦ Πατριαρχείου τοῦ Ἰπεκ, ὅπερ καὶ κατώρθωσε τῷ 1459.

Ἐπὶ τοῦ Σουλτάνου Σουλεϊμάν, ὁ σερβικὴς καταγωγῆς Μ. Βεζύρης Σοκόλοβιτς ἐπανίδρυσε τῷ 1557 τὸ πατριαρχεῖον καὶ ὁ ἀδελφὸς του Μακάριος διωρίσθη Πατριάρχης. Οὕτω δὲ οἱ Σέρβοι εὐρέθησαν διὰ μίαν ἐτι φορὰν ἡνωμένοι ἐν μεγάλῃ θρησκευτικῇ κοινότητι. Ἡ περιφέρεια τοῦ πατριαρχείου τοῦ Ἰπεκ κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἐνώσεώς του πρὸς τὸ τῆς Κωνσταντινουπόλεως (1766) καθίσταται ἡμῖν γνωστὴ ἐκ τῶν πρωτοκόλλων τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως, δημοσιευθέντων ἐν τῇ «Φωνῇ» τῆς σερβικῆς φιλολογικῆς ἐταιρείας.

Ἰπεκ ἔδρα τοῦ Πατριαρχείου.

»Ἐπισκοπαὶ 1. Τῆς Οὐζίτζας (ἤδη ἐν Σερβίᾳ, ἐπισκοπὴ ἐξαρτωμένη ἐκ τῆς μητροπόλεως Βελιγραδίου) 2 Νύσσης 3 Σκοπείων, 4 Γενί Παζάρ, 5 Βοσνίας 6 Ἑρζεγοβίνης, 7 Κιστινδιλίου 8 Σαμοκοβίου, 9 Πρεσρένης.

»Ἀφαιρουμένης τῆς ἐπισκοπῆς Οὐζίτζας, ὅλαι αἱ ἄλλαι εὐρίσκονται ἐν ταῖς περιφερείαις, ταῖς ἐξαρτωμέναις σήμερον ἐκ τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως (!!!)!

»Ἀλλὰ τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον εἰργάσθη πάντοτε πρὸς κατάργησιν τοῦ Ἰπεκ καὶ τὸ κατώρθωσε τῷ 1766 καὶ ἡνώθη τοῦτο πρὸς τὸ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἐξαιρέσει τῶν μητροπόλεων Βελιγραδίου καὶ Κεττίγνης!!.

Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης οἱ ἐν Τουρκίᾳ Σέρβοι δὲν ἔχουσιν

πλέον Ἐκκλησίαν. Τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ὄντος ἑλληνικοῦ, τῆς δὲ Ἐξαρχίας βουλγαρικῆς, οἱ Σέρβοι μένουσιν ἄνευ Ἐκκλησίας καὶ στεροῦνται ὅλων τῶν προνομίων, ὧν ἀπολαύουσιν αἱ ἄλλαι ἐθνικότητες ἐν Τουρκίᾳ. Οἱ Σέρβοι ἐν Τουρκίᾳ διατελοῦσι σήμερον ἀκόμη εἰς τὴν ἀχρεΐαν τῶν Ἑλλήνων ἐπισκόπων καὶ ἱερέων καὶ εἰσὶν ὑποχρεωμένοι νὰ ἐπαιτῶσιν, ὅσα οἱ ἄλλοι δίκαιως ἀπολαύουσι.

»Ἐκμεταλλεύονται καὶ τὰς συγκινητικώτερας περιστάσεις ὅπως τοὺς βιάσωνι ἡ ἀπαρνηθῶσι τὸ ὄνομα καὶ τὸν ἐθνισμόν των. Ἐνασκοῦσι προπαγάνδαν ἐθνικὴν διὰ τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἀρνοῦνται π. χ. τὴν εὐλογίαν εἰς ἕνα νεκρὸν διὰ τὴν ἀναγκάσωνι τοὺς Σέρβους νὰ γίνωσιν Ἕλληνες!

Εἰς ἀναίρεσιν τῶν, δῆθεν, ἱστορικῶν τούτων πληροφοριῶν, δι' ὧν σφαιγιάζεται οἰκτρῶς ἡ ἀλήθεια καὶ ἀνταποδίδεται τῇ μητρὶ Ἐκκλησίᾳ χολὴ ἀντὶ τοῦ μάννα, δι' οὗ ἐξέθρεψε καὶ ἐζωογόνησε τοὺς ἐγείροντας σήμερον πτέρναν ἀχαριστίας κατὰ τῆς εὐεργετιδος, ἀντιτάσσομεν τὴν ἀψευδῆ ἱστορικὴν ἀλήθειαν ἔχουσαν ὡς ἐξῆς:

Ἡ ἱδρυσις τῆς αὐτοκεφάλου ἀρχιεπισκοπῆς Πεκίου ἐγένετο ὑπὸ τὰς ἐξῆς συνθήκας. Ὁ ἡγεμὼν ἡ Ζουπάνος Σερβίας Στέφανος Α'. πεισθεὶς ὑπὸ τοῦ ἐν Ἀθῶν μονάζοντος τριτοτόκου υἱοῦ τοῦ Σάββα, παρητήσατο τὸν θρόνον (1195) ὑπὲρ τοῦ πρωτοτόκου υἱοῦ τοῦ Στεφάνου Β'. καὶ, ἀκολουθήσας τὸν Σάββαν, ἐγένετο μοναχὸς, ὑπὸ τὸ ὄνομα Συμεὼν, καὶ κτίτωρ τῆς ἐν Ἀθῶν μονῆς τοῦ Χιλιανδαρίου. Ἀλλ' ὁ δευτερότοκος υἱὸς τοῦ Βουλκάνος, μὴ ἀναγνώρισας τὸν ἀδελφόν του, συνεπλάκη μετ' αὐτοῦ, ἀνακηρυχθεὶς ἡγεμὼν Δαλματίας καὶ Διοκλείας (τῆς νῦν Ἀντιδάρεως), ἀμφότεροι δὲ ἐπεκαλέσαντο τὴν λαπικὴν ἀντίληψιν ἐπὶ τῷ εὐνοήτῳ ὄρφ τῆς ὑποταγῆς εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς παλαιᾶς Ρώμης. Αὕτη δὲ, ἥτις ἀπὸ πολλοῦ ἐνήργει ὑπὸ τὸ πνεῦμα τοῦτο, προσπαθήσασα ἦδη ἀπὸ τῶν μέσων τῆς ΙΑ' ἑκατονταετηρίδος νὰ δελεάσῃ τὸν σέρβον ἡγεμόνα Μιχαήλ (1050—84) διὰ τῆς εἰς αὐτὸν ἀπονομῆς τοῦ βασιλικοῦ τιτλοῦ, ἄσμενος ἐδράξατο τῆς εὐκαιρίας. ὁ δὲ πάπας Ἰννοκέντιος Γ' ἀπέστειλε τῷ 1198 εἰς Σερβίαν (τὴν ἀρχαίαν Μυσίαν τὴν Β'), ὡς Ἀγαπὸν, τὸν Ἰωάννην δὲ Καζεμέριο (praepositum Saceli Pontificii), ὅστις περιέβαλε τὸν ἐπίσκοπον Σερβίας διὰ τοῦ pallium καὶ, τῷ ἐπιόντι ἔτει, Συνόδου τοπικῆς συγκροτηθείσης ἐν Διοκλείᾳ, συνετελέσθη ἡ μετὰ τῆς Ρώμης ἔνωσις, ἐθεσπίσθη ἡ ἀγαμία τοῦ σερβικοῦ κλήρου κτλ. Ἀλλὰ κατὰ τοῦ πραξικοπήματος τούτου ἐξηγέρθη σύσσωμος ὁ ὀρθόδοξος σερβικὸς λαὸς, ὁ δὲ Σάββας (ὁ κατὰ μοναχοῦς Συμεὼν),

ἐπανακάμψας ἐξ ἀγίου Ὁρους, συνεφιλίωσε τοὺς ἐρίζοντας ἀδελφούς του, ἐξεμυδένισε τὴν γενομένην ἔνωσιν μετὰ τῆς Ρώμης, καὶ ἀκολούθως, μεταβὰς παρὰ τῷ Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ εἰς Νίκαιαν, ἐξητήσατο ἵνα χειροτονηθῇ καὶ ἐκπεμφθῇ εἰς Σερβίαν αὐτόχθων ἱεράρχης, γνώστης τῆς γλώσσης τοῦ λαοῦ, καθόσον οἱ πεμπόμενοι Ἕλληνες τοιοῦτοι, ὡς ἀγνοοῦντες τὴν γλῶσσαν καὶ τὰ ἥθη τοῦ λαοῦ, ἠδυνάτουσαν νὰ ἐκπληρώσωσι δεόντως καὶ ἀποτελεσματικῶς τὰ ἑαυτῶν καθήκοντα. Ὁ Πατριάρχης Μανουὴλ Β', ἀποδεξάμενος τὴν αἴτησιν, καὶ κρίνας ἀρμοδιώτατον πάντων αὐτὸν τοῦτον τὸν Σάββαν, προεχειρίσατο αὐτὸν ἐν μεγάλῃ πομπῇ εἰς Ἀρχιεπίσκοπον Πεκίου καὶ πάσης Σερβίας (1219) καὶ, δι' ἐπισήμων γραμμῶν, ἐπικυρωθέντων καὶ ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Θεοδώρου τοῦ Λασκάρεως, ἐχορηγήθη αὐτῷ τὸ δικαίωμα τοῦ χειροτονεῖν, ἕνεκα τῆς μεγίστης ἀπὸ Νικαίας μέχρι Σερβίας ἀποστάσεως, τοὺς λοιποὺς ἐπισκόπους τῆς Σερβίας, ὑπαχθέντας ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου τῇ δικαιοδοσίᾳ του. ἦσαν δὲ οὗτοι οἱ ἐπίσκοποι Πρεσρένης, Σκοπίων, Ἑρσεκίου, Σταριβλάχης ἢ Ράσκα, Βόσνας Σεραίου, Μπελιγραδίου, Τιμισβαρίου, Βαλλιόβου, Σαμακοβίου, Κεστεντιλίου, Νύσσης, Σεμπεσίου, Τζετίνας. Κατὰ τῆς πράξεως ταύτης διεμαρτυρήθη ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀχριδῶν Δημήτριος ὁ Χωματῆνός, ἀξιών ὅτι ὁ ἐπίσκοπος Σερβίας ἢ Ράσκα περιελαμβάνοντο ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ οἰκείου θρόνου, καὶ ἐκάλεσε τὸν Σάββαν διὰ ὁριμείας ἐπιστολῆς, διαβιβασθείσης διὰ τοῦ ἐπισκόπου Σκοπίων, εἰς ἀπολογίαν πρὸς τὸν βῆμάτος του, ἐπὶ ποινῇ ἀφορισμοῦ, κατηγορῶν αὐτὸν πρὸς τοὺς ἄλλους ὅτι ἐξέβαλε βίᾳ τὸν νόμιμον ἐπίσκοπον Πρισδρεῆνον (αὐτὸν τοῦτον τὸν ἀναγνωρίσαντα τὴν μετὰ τῆς Ρώμης ἔνωσιν). Ἀλλ' οὐδεὶς ἠξίωσε προσοχῆς τὰς διαμαρτυρίας τοῦ Χωματῆνου, ὁ δὲ Σάββας ἐξηκολούθησε ποιμαίνων τὴν Σερβίαν, ἐπισκεψάμενος καὶ αὐτὴς τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην Γερμανὸν τὸν Β', ἐπιστρέφων ἐξ Ἱεροσολύμων, εἰς Νίκαιαν καὶ μετὰ μεγάλων τιμῶν, παρὰ τε τοῦ Πατριάρχου καὶ τοῦ αὐτοκρ. Ἰωάννου τοῦ Βατάτζη γενόμενος δεκτός. Ἀπεβίωσε δὲ τῷ 1237 ἐν Τυρνόβφ. ἀνακηρυχθεὶς ἅγιος καὶ πολιοῦχος τῆς Σερβίας, ἣν ἐστήριξε καὶ ἐπαγίωσεν ἐν τῇ Ὁρθοδοξίᾳ.

Παρελθούσης μίᾳς καὶ ἐπέκεινα ἑκατονταετηρίδος ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ Σάββα, ὁ ἡγεμὼν

τῆς Σερβίας Στέφανος Δούσιαν (1331—1355) κατακτῆσας ἐπὶ τινὰ χρόνον τὴν Μακεδονίαν (πλὴν τῆς Θεσσαλονίκης καὶ Χαλκιδικῆς) καὶ τὴν Ἰλλυρίαν καὶ ἐξαναγκάσας τοὺς αὐτοκράτορας τοῦ Βυζαντίου εἰς ρητὴν ἀναγνώρισιν τῶν κατακτήσεών του, συνεκρότησε τῷ 1346 Σύνοδον, ἐν ᾗ, παρόντων τοῦ καλουμένου Πατριάρχου Τυρνόβου, καθὼς καὶ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀχριδῶν, ἀνηγορεύθη ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Πεκίου Πατριάρχης, οὗτος δὲ ἔσπευεν ἐν Σκοπίοις τὸν Στέφανον Δούσιαν αὐτοκράτορα τῶν Σέρβων καὶ Ἑλλήνων καὶ Βουλγάρων καὶ Ἀλβανῶν. Τὴν ἀναγόρευσιν ταύτην, ὡς ἀντικανονικὴν, δὲν ἀνεγνώρισεν ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης καὶ ἐπικολούθησε σχίσμα διαρκέσαν μέχρι τοῦ 1368, ὅτε, ὁ Δεσπότης Σερβίας Ἰωάννης Οὐγγλεσης, προκηρύξας ἀκύρους τὰς πράξεις τοῦ Στεφάνου Δούσιαν, ὅστις, λέγει ὁ Ἰωάννης Οὐγγλεσης, «μέχρι τῶν θείων τὴν ἀδικίαν ἐξέτεινε καὶ τὰ ἀρχαῖα τῆς Ἐκκλησίας θεσμὰ ἔτι καὶ τὰ τῶν Πατέρων ὅρια κακῶς ὑπερβαίνειν ἐπεχείρησε καὶ κατατέμνειν εἰς ἀνισότητα, ὥσπερ ἕτερός τις τῶν ἐξ οὐρανοῦ νομοθέτης τῶν τοιούτων κατατολμῶν, καὶ νόμον κύριον, μὴ ὅτι γε τῶν ἀνθρωπίνων ἀλλὰ, καὶ τῶν θείων πραγμάτων τὸ ἑαυτοῦ τιθεὶς θέλημα, αὐτοχειροτόνητον μὲν ἀκανονίστως ἐπλάδατο Πατριάρχην» ἤνωσεν αὐτὴς τὴν Σερβίαν μετὰ τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως, ἀποσταλέντος πρὸς τέλεσιν τῆς ἐνώσεως ταύτης ὡς πατριαρχικοῦ ἐξάρχου εἰς Σερβίαν τοῦ μητροπολίτου Νικαίας. Ἡ πράξις τοῦ Δεσπότη τῆς Σερβίας καθὼς καὶ ἡ σχετικὴ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Φιλοθέου τοῦ Α', ἀπαλλάσσουσιν ἡμᾶς πάσης μακρογορίας ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου.

Τὰ πράγματα παρέμειναν οὕτω μέχρι τέλους τῆς ΙΖ' ἑκατονταετηρίδος, καίπερ, ἕνεκα τῶν πολέμων τῶν Ὀθωμανῶν πρὸς τοὺς Γερμανοὺς καὶ τῆς καταλήψεως τῶν σερβικῶν χωρῶν ἄλλοτε ὑπὸ τῶν πρώτων καὶ ἄλλοτε ὑπὸ τῶν δευτέρων, πολλάκις ταῦτα διετέλουν ἐν ἄκρᾳ ἀνωμαλίᾳ. Τῷ 1696 ὅμως, κατόπιν ἐπαναστάσεως, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Πεκίου Ἀρσένιος μετὰ 37,000 οἰκογενειῶν Σέρβων μετηνάστευσεν εἰς Αὐστρίαν, διὰ δὲ τῆς μετὰ τινὰ ἔτη συνομολογηθείσης συνθήκης τοῦ Κάρλοβιτς, μέρος τῶν ὑπὸ τῶν Σέρβων οἰκουμένων χωρῶν παρέμειναν ὁριστικῶς τῇ Αὐστρίᾳ.

Καίτοι δὲ οἱ Πατριάρχαι τῆς Ἀνατολῆς ἐπέμειναν ἵνα παραμείνῃ καὶ ἐπ' αὐτῶν ἡ δικαιοδοσία τοῦ ἀρχιεπισκόπου Πεκίου¹, ἐν τούτοις, ἀξιώσει τῆς Αὐστρίας, αἱ ἐν ταῖς χώραις ταύταις ὀρθόδοξοι σερβικαὶ ἐπαρχίαι ὑπῆχθησαν ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ νέου ἀρχιεπισκόπου τοῦ Κάρλοβιτς (ὅστις καὶ ἐπιτλοφορήθη ὑπὸ τοῦ λαοῦ πατριάρχης), διότι ἐθεωρήθη ὅτι ἐνταῦθα μετέφερε τὴν ἔδραν Πεκίου ὁ μεταναστεύσας ἐπίσκοπος Ἀρσένιος Β' καὶ ὁ μνηθεὶς τοῦτον διάδοχός του Ἀρσένιος Γ'. Παρέμειναν δὲ ὑπὸ τὸν ἀρχ. Πεκίου, ἐκλεγόμενον καὶ ἐγκαθιδρυόμενον ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, αἱ ἐν τῇ ὀθωμανικῇ αὐτοκρατορίᾳ ἐπαρχίαι, αἵτινες ἦσαν τὰ Σκόπια, ἡ Πρεζρένη, ἡ Ράσκα, ἡ Μπόσνα, ἡ Οὔζιτς, τὸ Ἐρσέκιον, τὸ Βελιγράδιον, ἡ Νύσσα, τὸ Κεστενδὴλιον καὶ τὸ Σαμακόδιον. Καὶ, αἰτῇ τῶν μητροπολιτῶν τούτων καὶ τοῦ παραιτηθέντος ἀρχιεπισκόπου Πεκίου Καλλινίκου πρὸς τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην Σαμουήλ Α', ἔνεκα τοῦ ἐνσκήψαντος ἐπ' αὐτῶν οἰκονομικοῦ ὀλέθρου, συνηνώθη ἡ ἀρχιεπισκοπὴ Πεκίου μετὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου.

Ἐκ τῆς ἀπερίττου καὶ ἀναμφισβητήτου ταύτης ἱστορικῆς ἐκθέσεως ἐξάγονται τὰ ἀκόλουθα συμπεράσματα.

Α'. Ὅτι πατριαρχικὸς θρόνος Ἰπεκίου οὐδέποτε ὑπῆρξεν, ἀλλ' ἀπλῶς ἀρχιεπισκοπικὰς, ἰδρυθεὶς κανονικῶς ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Μανουήλ Β'. τῷ 1219, χάριν τοῦ πρώτου ἀρχιεπισκόπου Σάβδα, χορηγηθέντος αὐτῷ καὶ τοῦ δικαιώματος τοῦ χειροτονεῖν τοὺς ἐπισκόπους Σερβίας.

Β'. Ὅτι ἡ ἀκανόνιστος καὶ κοσμικὴ δυναστεία ἀναγόρευσις τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἰπεκίου εἰς Πατριάρχην ὑπὸ τοῦ Στεφάνου Δούσιαν, τῷ 1346, ἐν τῇ μέθῃ τῆς μεγαλομανίας αὐτοῦ φαντασθέντος ὅτι θὰ ἀντικαθίστα τοὺς Βυζαντινοὺς Αὐτοκράτορας, οὐδὲν κανονικὸν κύρος περιβεβλημένη, ὡς ρητῶς ἀποδοκιμασθεῖσα ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, —τῇ ἐξουσίᾳ τοῦ ὁποίου ἰδρύθη ἡ ἀρχιεπισκοπὴ Ἰπεκίου— κατηργήθη καὶ ἠκυρώθη μετὰ εἰκοσαετίαν μόνις ρητῶς, ὑπὸ τοῦ διαδόχου τοῦ Δούσιαν Ἰωάννου

1. Βλέπε σωζομένην προτρεπτικὴν ἐπιστολὴν τοῦ Ἱεροσολύμων Δοσιθέου πρὸς τὸν πρῶτον Ἰπεκίου καὶ πάσης Σερβίας Ἀρσένιον τῷ 1706.

Οὐγγέλεσιν, ἐπικαλεσθέντος καὶ τυχόντος τῆς συγγνώμης τῆς μητρὸς Ἐκκλησίας ἐπὶ τοῖς ἀνόμως καὶ αὐθεραίτως καὶ ἀντικανονικῶς τολμηθεῖσι. Τὰ περὶ τούτου σωζόμενα αὐθεντικὰ ἔγγραφα (βλέπε ταῦτα καὶ ἐν συλλογῇ Miklosich--Muller, Acta Patriarchatus Constantinopolitani) οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην καταλείπουσι σκιὰν ἀμφιβολίας ἐπὶ τοῦ προκειμένου.

Γ'. Ὅτι ἡ μητρικὴ μέριμνα καὶ εὐνοία τῆς μητρὸς τῶν Σέρβων Ἐκκλησίας, τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, οὐδέποτε ἐπαύσατο ἐκδηλουμένης κατὰ τὸν ἐμφαντικώτερον τρόπον. Ἡ Ἐκκλησία Κωνσταντινουπόλεως εἶναι ἡ σώσασα τοὺς Σέρβους ἐκ τοῦ παπισμοῦ εἰς ὃν ἔφερον αὐτοὺς πλησίσιτοι αἱ ἐμφύλιοι περὶ τοῦ θρόνου ἔριδες τῶν ἡγεμόνων αὐτῶν κατὰ τὰ τέλη τῆς ΙΒ'. ἑκατονταετηρίδος, ὅστις παπισμὸς εἶχε μάλιστα πρὸς ὥραν θριαμβεύσει καὶ ἐγκαθιδρυθῇ κατὰ τὴν τοπικὴν ψευδοσύνοδον τοῦ 1199, οὗτος δὲ ὁ ὀριστικὸς θρίαμβος θὰ περιῆγε τοὺς Σέρβους εἰς τὴν αὐτὴν πρὸς τοὺς λοιποὺς καθολικοὺς Σλαύους θέσιν. Ἐπίσης δὲ χάρις εἰς τὴν μητρικὴν πρόνοιαν τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως, περισυλλεγείς διεσώθη ὁ σερβικὸς λαὸς κατὰ τὴν ὑπερτετρακοσιετῇ ὀθωμανικὴν κατάκτησιν, καθὼς καὶ κατὰ τοὺς μεταξὺ Τούρκων καὶ Γερμανῶν μακροὺς ἀγῶνας, τῶν ὁποίων πεδίων ἐχρησίμευσε συχνάκις ἡ κυρίως Σερβία καὶ ἡ πρωτεύουσα αὐτῆς Βελιγράδιον.

Δ'. Ὅτι, παρὰ τοὺς ἐναντίους λήρους, ἡ Μεγάλη τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία οὐδέποτε ἐπέβουλεῦθη τὸν ἐθνισμόν τῶν Σέρβων.

Εἶδομεν ὅτι, κατὰ τὸ 1219, ἅμα τῇ αἰτήσει τοῦ Σάβδα ὅπως ἡ ἱεραρχία τῆς Σερβίας ἀπαρτίζηται ἐκ Σέρβων, ἔσπευσε νὰ πραγματώσῃ ταύτην χειροτονήσασα αὐτὸν τοῦτον ἀρχιεπίσκοπον καὶ ἐκχωρήσασα αὐτῷ τὸ δικαίωμα τοῦ χειροτονεῖν Σέρβους ἐπισκόπους τῆς λοιπῆς Σερβίας. Ἐπίσης, ὅτε τῷ 1823 ὁ ἡγεμὼν τῆς Σερβίας Μιλός Ὁβρένοβιτς ἐξητήσατο ὅπως οἱ Ἀρχιερεῖς τῆς Σερβίας ὧσιν αὐτόχθονες, ἡ Ἐκκλησία Κωνσταντινουπόλεως ἔσπευσε δι' ἐπισήμου πράξεως νὰ ἐξασφαλίσῃ, ἐσαεὶ, εἰς τὸ σερβικὸν ἔθνος τὸ δικαίωμα τοῦτο, ὅπερ εἰς τὴν ἐτηρήθη πάντοτε προηγουμένως κατὰ τοὺς χρόνους τῆς τουρκοκρατίας, ἐγένετο οὐχὶ πρὸς ἐθνικὴν βλάβην τῶν Σέρβων, ἀλλὰ διότι τότε τὰ φυλετικὰ πάθη καὶ ὁ ἐθνικὸς σωδινισμὸς ἦσαν ἰδέαι ἀνύπαρκτοι, καὶ

μόνος ὁ τίτλος τοῦ ὀρθοδόξου ἥρκει εἰς πάντας τοὺς χριστιανούς· ἀπόδειξις, ὅτι οὐδεὶς ἐξενίσθη ὅτε, τῷ 147ῷ, ὁ Σέρβος ἱερομόναχος Ραφαὴλ Α' ἐγένετο Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης. Καὶ πάλιν δὲ, ὅτι πρὸ ὀλίγων ἐτῶν οἱ Σέρβοι διετύπωσαν τὴν ἐπιθυμίαν ὅπως οἱ μνητροπολῖται τῆς παλαιᾶς Σερβίας ᾧσι Σέρβοι, ἡ Ἐκκλησία προθύμως ἱκανοποίησεν αὐτοὺς, οὕτω δὲ νῦν οἱ μνητροπολῖται Σκοπίων καὶ Ρασκοπρεσρένης εἰσὶ Σέρβοι, αἱ σχολαὶ τῶν ἐπαρχιῶν αὐτῶν σερβικαὶ, καὶ πάντα τὰ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ταύταις ρυθμίζονται κατὰ τὰ Σέρβοις ποθεινὰ καὶ καταθύμια. Ἐπίσης δὲ καὶ οἱ μνητροπολῖται Βοσνίας καὶ Ἑρζεγοβίνης, εἰσὶ Σέρβοι καὶ πάντα τὰ ἐν αὐταῖς σερβικά. Ποῦ λοιπὸν ἡ καταδίωξις τῶν Σέρβων ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, ἡ κατάπνιξις τῶν ἐθνικῶν αὐτῶν φρονημάτων, ὁ διωγμὸς τῶν ἱερέων καὶ διδασκάλων αὐτῶν, καθὰ φαντάζονται οἱ περὶ Ἰπεκίου ἀρθρογραφοῦντες;

Ε'. Αἱ ἐπαρχίαι τῆς ποτε ἀρχιεπισκοπῆς Ἰπεκίου δὲν εὐρίσκονται κατὰ μέγα μέρος ἐν Τουρκίᾳ, ὥς βεβαιοῦσιν οἱ ἀρθρογραφοῦντες, δεινὴν οὕτω καταπροδίδοντες ἀμάθειαν, ἀλλ' εἰσὶ διανεμημέναι μεταξὺ Αὐστρίας, Σερβίας καὶ Βουλγαρίας, μόνον δὲ δύο, αἱ μνησθεῖσαι μνηρ. Σκοπίων καὶ Ρασκοπρεσρένης, εὐρύνονται ἐν τῇ Ὀθωμανικῇ Αὐτοκρατορίᾳ. Ἐξ αὐτῶν λοιπὸν, καὶ τούτων οὐχὶ ἀμυγῶς σερβικῶν, θὰ ἰδρυθῇ ὁ πατριαρχικὸς θρόνος Ἰπεκίου; Ἐν αὐταῖς δὲ ταῖς ἐπαρχίαις, καθὰ ἐρρέθη ἤδη, οὐδὲν παρ' οὐδενὸς πρόσκομμα παρεμβάλλεται πρὸς τὴν σερβικὴν ἐθνικὴν ὑπὸ Σέρβους ἱεράρχας ἀνάπτυξιν καὶ διοίκησιν.

Ταῦτα λέγει ἡ ἱστορικὴ καὶ πραγματικὴ ἀλήθεια, ἡ δὲ ἐξέλεξις αὐτῆς εἶναι τόσον εὐχερὲς ὅσον καὶ πρόχειρος.

Ἐν τι μόνον ἀδυνατεῖ νὰ πράξῃ ἡ Μεγάλη τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία· νὰ προσδεθῇ πειθήνιος εἰς τὸ ἄρμα τῆς σωβινιστικῆς ἐθνικῆς μεγαλομανίας τούτων ἢ ἐκείνων, καὶ νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὰς ἐπὶ τῆς Μακεδονίας ἀλληλοσυγκρουόμενας ὑπερφιάλους ἀξιώσεις αὐτῶν, ἐπὶ βλάβῃ ἀλλετρίων δικαίων, ἀξιώσεις περιβαλλομένας, πρὸς φενακισμόν τῶν ἀπλουστέρων, ἐκκλησιαστικὴν χροιάν. Τοῦτο ἠρνήθη νὰ πράξῃ ἡ Ἐκκλ. ἐπὶ τοῦ βουλγαρικοῦ ζητήματος, τοῦτο ἠρνήθη νὰ πράξῃ καὶ ἐπ' ἐσχάτων, ἐντεῦθεν δὲ καὶ αἱ ἰαχαὶ καὶ λοιδορίαι τῆς σωβινιστικῆς μεγαλομανίας, ἥτις, μὴ

τολμῶσα νὰ διατυπώσῃ ἀπροκαλύπτως τοὺς ὑποκαρδίου αὐτῆς πόθους, — διότι γινώσκει οἷας ὑποδοχῆς θὰ τύχῃσι παρὰ πᾶσι— καταφεύγει εἰς λοξοδρομίας καὶ συγχύσεις καὶ ἀοριστολογίας καὶ τερατώδεις ἱστορικὰς διαστρεφὰς, ἀρτυόμενας δι' ἀφθόνων λοιδοριῶν καὶ συκοφαντιῶν, καὶ ἐπιστεφομένας διὰ τῆς πλέον μαύρης ἀγνωμοσύνης.

Ἀλλ' ἡ μήτηρ Ἐκκλησία, μνήμων τῶν παραγεμάτων τοῦ θεοῦ Λυτρωτοῦ, καταρωμένη εὐλογεῖ, μισουμένη εὐεργετῇ καὶ εὐχεται ἵνα διανοιγῶσιν οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν ἀγνωμόνων καὶ ἀχαρίστων, καὶ κατανοήσωσιν. ἐπὶ τέλους, ὅτι πρὸς κέντρα λακτίζουσι, καὶ ὅτι, περισπώμενοι καὶ διώκοντες, ὥς ὁ κύων τοῦ μύθου, ἀντὶ τοῦ κρέατος τὴν σκιάν—καὶ δὴ ἐν οὕτωσὶ κρισίμοις δι' αὐτοὺς περιστάσεσιν—ἐαυτοὺς πρώτιστα πάντων βλάπτουσι καὶ ἀδικοῦσιν. Κ.

ΤΟ ΡΩΣΣΙΚΟΝ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟΝ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ

(ὅδε φύλλον τῆς 30 ὁκτωβρίου)

Τῆς συνεδρίας τῆς πέμπτης, ἡτοι τῆς 24 ἰουλίου μηνος, α') μέγα μέρος κατηνέλωτε ἡ ἀνάγνωσις τῆς ὑπὸ εἰδικῆς ἐπιτροπείας συνταχθείσης ἐκθέσεως, ἐναντίον τοῦ καθολικισμοῦ καὶ τοῦ προτεσταντισμοῦ ἐν ταῖς δυτικαῖς ἰδίαις ἐπαρχίαις, ἐν αἷς, κατὰ τὰς ὑπαρχούσας ἐν τῇ Συνόδῳ αὐθεντικὰς πληροφορίας, ἐγένοντο πολλὰ ἀπὸ τῆς ὀρθοδοξίας μεταπτώσεις. Ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως μάλιστα τοῦ αὐτοκράτορος, οὐκαζίου τῆς 17 ἀπριλίου 1905 «περὶ ἀνεξιθρησκείας» ἐν μόνῃ μὲν ἐπαρχίᾳ, τῆς Ρήγας, ἐπὶ διετίκην προσῆλθον εἰς τὸν προτεσταντισμόν 8,000 ὀρθοδόξων—ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Φιλανδίας 1,500 καὶ ἐν Πετροπόλει 1,400 ἐξηγουμένης πως τῆς ἀφορμῆς· ἐπειδὴ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ταύταις οἱ ὀρθόδοξοι εἰσὶν ὀλίγοι καὶ ἐξερτῶνται ἀπὸ γαιοκτημόνων καθολικῶν καὶ προτεσταντῶν β') ἡ ἀνάγνωσις εἰδικῆς μακρᾶς ἐκθέσεως ἐναντίον τῆς αἵρέσεως τῶν στουνδιστῶν—Stounto-naptism—, ἥτις χαρακτηρίζεται ὡς πολεμικωτάτη αἵρεσις «καὶ ἥτις εἶναι διαδεδομένη καθ' ἅπασαν σχεδὸν τὴν Ρωσίαν, λέγει ἡ ἐκθεσις, ἀπὸ τοῦ Καυκάσου μέχρι τῶν ἐσχατιῶν τῆς Σιβηρίας» καὶ ἥτις ἐπὶ πᾶσιν ἐν τῇ τελευταίᾳ ἰδίᾳ ἐπαναστατικῇ κινήσει (στάσεις μεταξὺ τῶν νευτῶν τοῦ πολεμικοῦ ναυτικοῦ τῆς Κροστάνδης καὶ Σεβαστοπόλεως) ἔλαβεν σπουδαῖον μέρος· προτείνον-

ται καὶ ἀποφασίζονται διάφορα πρὸς κατὰπολέμειν αὐτῆς μέτρα.

Τῇ παρασκευῇ, 25 ἰουλίου, συνεκροτήθησαν δύο συνεδριάσεις, ἡ μὲν ἀπὸ τῆς 10 π. μ. μέχρι τῆς 1 μ. μ. καὶ ἡ β' ἀπὸ τῆς 6 μέχρι τῆς 10 μ.μ. Ἐν τῇ πρώτῃ ἐγείρεται καὶ συζητεῖται διὰ μακρῶν τὸ ζήτημα αὐτῶν μισσιονάριοι μετὰ τοῦ στρατοῦ ἐξ ἀφορμῆς ὅτι ἐν τῷ στρατῷ γίνεται μεγάλη ἐργασία προπαγάνδης ἐκ μέρους τῶν διαφόρων αἱρέσεων· προτείνεται δὲ ἡ μόρφωσις καὶ ὁ διορισμὸς εἰδικῶν ἱεραποστολῶν εἰς τὰς 5 στρατιωτικὰς περιφερείας Κιέβου, Ὁδησσοῦ, Κωνσταντινουπόλεως καὶ Τουρκεστάν, μετὰ ἑτέρων τινῶν συναφῶν πρὸς τελεσφόρον ἐνέργειαν μέτρων. Εἴτε ἐγείρεται καὶ συζητεῖται τὸ ζήτημα, τῆς συμμετοχῆς τῶν ἱεραποστολῶν ἐν τοῖς πικτιωτικοῖς σωματείοις «Συνδέσμῳ τοῦ ρωσικοῦ λαοῦ» καὶ ἄλλοις μοναρχικοῖς σωματείοις. Τὸ ζήτημα ὅμως τοῦτο γίνεται ἀρραμὴ θεωρουμένη συζητήσεως, ὑπὲρ καὶ κατὰ, πολλῶν πολλὰ εἰπόντων καὶ ἰσχυρισμένων ὅτι οἱ μισσιονάριοι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει πύρρως νὰ ὦσι τοιοῦτοι καὶ γίνονται πολιτικοὶ πράκτορες· ὑπὲρ κηρύσσεται ὁ ἀρχιεπίσκοπος ὁ καὶ πρόεδρος κ. Ἀντώνιος, ἀπαγγέλλων ἀπὸ τοῦ βήματος ἰδιαιτέρον περὶ τοῦ «Συνδέσμου τοῦ ρωσικοῦ λαοῦ» λόγον. Τὸ ζήτημα λύεται διὰ ψηφοφορίας, νικᾷ δὲ ἡ ὑπὲρ τῆς συμμετοχῆς μερίς. Μετὰ τοῦτο ἀναγινώσκεται ἡ ὑπὸ εἰδικῆς ἐπιτροπῆς συζητηθεῖσα καὶ ἐκπονηθεῖσα ἐκθεσις «περὶ πάλιν πρὸς τὸν μουσουλμανισμόν» ἐν ταῖς ἐπαρχίαις τοῦ Κωνσταντινουπόλεως καὶ τοῦ Τουρκεστάν, ἐνθα ἡ κατὰστασις οὐδαμῶς φθίνει· παρήγορος θρησκευτικῶς μετὰ τὴν θρησκευτικὴν ἰδίαν χειραφέτησιν τοῦ 1905, ἀφ' ὅτου ἡ μουσουλμανικὴ προπαγάνδα ἐν τοῖς μέρεσιν ἐκείνοις κατέστη λίαν προκλητικὴ, ἐπὶ βλάβῃ τῆς Ὁρθοδοξίας· ἡ ἐκθεσις ἐπιρρίπτει μέρος εὐθύνης εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς παιδείας, συντρέχοντος ὡς εἶπεν διὰ τῆς ἰδρύσεως τετρακτῶν σχολῶν ἀντὶ ἱεραποστολικῶν τοιούτων καὶ ἐν τοιοῦτοις ἀκόμη μέρεσιν, ἐνθα, κλειομένης τυχὸν χριστιανικῆς τοιαύτης σχολῆς, ἰδρύεται ἀντὶ αὐτῆς τετρακτὴ. Δι' ὃ ἀποφασίζεται ὑπὸ τοῦ Συνεδρίου εἶναι ζητηθῆναι ἀντίληψιν ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως εἰς ὑποστήριξιν τοῦ γεγονότος, ὅτι ἡ χορηγηθεῖσα ἐλευθερία θρησκευτικῆς ἀνεξαρτησίας ἐδόθη οὐχὶ ἐπὶ βλάβῃ τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τῆς Ἐκκλησίας· ἀποφασίζεται περικιτῶν νὰ παρκαλεθῇ τὸ αὐτὸ Ὑπουργεῖον τῆς παιδείας εἶναι εἰς τὰ ρηθέντα μέρη ἀνοίξαι ρωσικὰς σχολὰς, καὶ ἐπιτρέψαι τὴν συγχρότησιν συνεδρίου ἐν Κωνσταντινῇ περὶ τοῦ ζητήματος τῆς πρὸς τὸν μουσουλμανισμόν πάλης· τέλος δὲ εἶναι παρκαλεθῆναι τὴν Σύ-

νοδος ὅπως ἐπιστήτῃ τὴν προσοχὴν αὐτῆς εἰς τὸ ἐξῆς· ὅτι ἡ διοίκησις τῆς περιφερείας Τουρκεστάν ἡκιστα ἐστὶ διατεθειμένη νὰ ὑποστηρίξῃ τὸ ἔργον τῆς ἱεραποστολῆς, αἰτιολογούσα τὴν στάσιν αὐτῆς ταύτην ἐκ τῆς ιδέας καὶ τοῦ πόθου εἶναι μὴ ταραχθῇ ἡ πολιτικὴ ἡσυχία. Ἐν τῇ αὐτῇ συνεδρίᾳ τῆς πέμπτης π.μ. τέλος τὸ Συνεδριον ἐθεώρησεν οὐχὶ ἀδύνατον τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς αἰτήσεως τῶν ὁμοπίστων (Γεθινοβέρτσεν) τοῦ διορισμοῦ δηλονότι ἐνὸς ἰδίου αὐτῶν ἐπισκόπου δι' ὅλην τὴν Ρωσσίαν, ἀνεγνώρισεν δὲ ὡς ἐπιθυμητὴν τὴν ἰδρῶσιν ἐπισκοπικῆς καθέδρας αὐτῶν εἰς τὰ Οὐράλεια. — Περικίτῃ τῇ ἐκθεσὶ τῆς ὁργανωτικῆς ἐπιτροπῆς ἐφιστᾷ τὴν προσοχὴν εἰς τὸ γεγονός, ὅτι ἐν τοῖς εἰς τοῦς σιδηροδρομικοῦς σταθμοὺς προχείροις βιβλιοπωλείοις πωλοῦνται μόνον βιβλία κοσμητικῆς ὕλης, ἐνθα τούτων ἐπιβλαβέως περιεχομένου, οὐχὶ δὲ καὶ ἠθικοθησκευτικὰ, ἱερεὺς δὲ τις, Βονδουζένσκυς λέγει ἐπὶ λέξει τάδε· «ὁ ἡμέτερος ἐπὶ τῶν συγκοινωνιῶν ὑπουργός, εἶναι ρώσος, καί-τοι γερμανικοῦ ἐπιθέτου· διὰ τοῦτο πρέπει νὰ παρκαλεθῇ ὅπως εἰς τοῦς σιδηροδρόμους καὶ τοῦς σιδηροδρομικοῦς σταθμοὺς μὴ ὑπάρχῃ μονοπωλεῖον βιβλιοεμπορικόν, ἀλλ' ἐκ παρὰλλήλου πωλῶνται μετὰ τῶν κοσμητικῆς φύσεως καὶ φιλολογίας καὶ ἠθικοθησκευτικὰ βιβλία». Αἱ συστάσεις αὗται τῆς ἐπιτροπῆς γίνονται ὁμοφώνως ἀποδεκταὶ ὑπὸ τοῦ Συνεδρίου.

Ἐν τῇ Β' συνεδρίᾳ τῆς αὐτῆς ἡμέρας, συγκροτηθεῖσα τῇ 1 μ. μ. καὶ παρκαλεθῆναι μέχρι τῆς 10 ἑσπερινῆς, παρόντος καὶ τοῦ σεβασμιωτάτου μητροπολίτου Κιέβου καὶ δεκάδος ἄλλων ἐπισκόπων, ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ ἀρχιεπισκόπου Βελίντσκυ κ. Ἀντωνίου, ἀνέγνω μακροτάτην ἐκθεσιν «περὶ σοσιαλισμοῦ» ὁ πρωθιερεὺς κ. Ἰωάννης Βοστόργωφ, εἰς τῶν παρὰγόντων τοῦ παρόντος Συνεδρίου. Πρὸ πικνὸς ἐν τῇ συνεδρίᾳ ταύτῃ ἀπεφασίσθη, τοῦ λόγου ὄντος περὶ τοῦ ἱεραποστολικοῦ ἔργου μετὰ τῶν ἐθνικῶν, νὰ ζητηθῇ παρὰ τῆς ἀγιωτάτης Συνόδου ἡ σύστασις ἰδιαιτέρου ἱεραποστολικοῦ Ἰνστιτούτου ἐν Μόσχᾳ, ὁριζομένου συγχρόνως καὶ ἰδιαιτέρου συμβουλίου παρὰ τῇ ἀγιωτάτῃ Ἱ. Συνόδῳ ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ μητροπολίτου Κιέβου. Ὁ πρωθιερεὺς κ. Ἰ. Βοστόργωφ, ἀρχόμενος τῆς μακρᾶς καὶ λεπτομεροῦς αὐτοῦ μελέτης περὶ σοσιαλισμοῦ, λέγει ὅτι ὁ κληρὸς ἐξ ἀπίνης κατελήρην ἀπράσκειος ὑπὸ τῆς προπαγάνδης τῶν σοσιαλιστικῶν διδασκαλιῶν· ὁ ἴδιος δὲ, λέγει, λαβὼν ἐντολὴν τοῦ μητροπολίτου Μόσχας κ. Βλαδιμήρου εἶναι μελετήτῃ τὸ ζήτημα καὶ ἀντεπεξέβη κατὰ τῶν διδασκαλιῶν αὐτοῦ ἐν μικρῷ σχετικῶς διαστήματι ἔγνω,

καὶ ἔμαθε πολλά περὶ αὐτοῦ· ἐξέδοτο δὲ ὁ ἴδιος σει-
ρὰν ὅλην φυλλαδίων περὶ τοῦ ψεύδους τῆς διδασκα-
λίας αὐτοῦ, διαδοθέντων κατὰ χιλιάδας ἀντιτύπων με-
ταξὺ τοῦ λαοῦ οὐχὶ ἀνωφελῶς, (ἐνὸς τούτων διεδόθη-
σαν καὶ ἐκυκλοφόρησαν ἐν ἑκατομμύριον ἀντιτύπων)·
ἐν τῇ μέλλοντι δὲ ὁ πρωθιερεὺς Ι. Βοστόργωφ προτί-
θεται νὰ ἐκδώσῃ σειρὰν ὅλην καὶ ἐτέρων τοιούτων
φυλλαδίων. Τὰ κυριώτερα σημεῖα τῆς ἐργασίας τοῦ
ἀγορητοῦ εἰσὶ τὰ ἑξῆς· 1) Χριστιανισμὸς καὶ σοσια-
λισμὸς οὐ συμβιβάζονται, διότι ἡ διδασκαλία τοῦ
δευτέρου τούτου ἐστὶν ἀνθρώπος 2) ἡ διὰ τῆς διδα-
σκάλιας τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ὑποστήριξις τῶν ἀρχῶν
τοῦ σοσιαλισμοῦ ἐστὶν ἀβάσιμος 3) ὁ σοσιαλισμὸς προ-
σπαθεῖ καὶ τείνει νὰ ὑποκαταστήσῃ τὸν χριστιανι-
σμόν, τ. ε. νὰ ἐπικυριαρχήσῃ αὐτοῦ 4) αἱ βάσεις καὶ
ἀρχαὶ τοῦ σοσιαλισμοῦ εἰσὶν ἀπραγματοποίητοι εἰς
τὸν πρακτικὸν βίον 5) ἐν τῇ καταπολεμῇ τοῦ σο-
σιαλισμοῦ τὸ κύριον μέρος πρέπει νὰ ἀναλάβῃ ἡ Ἐκ-
κλησία 6) ὁ λεγόμενος χριστιανικὸς σοσιαλισμὸς ἐστὶν
ἀπλή καὶ παχυλὴ παραγνώρισις καὶ παρενόησις 7)
πρακτικὰ πρὸς καταπολέμησιν αὐτοῦ μέτρα προτεί-
νονται· ἡ ἀποκατάστασις τῆς ἐνορίας ἐπὶ τῶν ἀρ-
χαίων αὐτῆς ἀρχῶν, ἡ συνένωσις περὶ τὰς ἐνορίας τῶν
ἐργατικῶν τάξεων, ὁ ὀργανισμὸς μεταξὺ τῶν ἐργατικῶν
χριστιανικῶν συνδέσμων, ἡ ἀποκατάστασις ἀγαθῶν
σχέσεων μεταξὺ ἐργατικῶν καὶ κυρίως ἐπὶ τῇ βάσει
καὶ ταῖς ἀρχαῖς τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης· ἡ ἀνέγερ-
σις ἐκκλησιῶν παρὰ τοῖς ἐργοστασίοις, ἐν οἷς ἐργά-
ζονται οἱ ἐργάται, ὡς καὶ νοσοκομείων, ἢ εὐκτηρίων
κ.λ.π. Πάντα τὰ προτεινόμενα μέτρα ὑπὸ τοῦ πρω-
θιερέως κ. Βοστόργωφ γίνονται δεκτὰ ὁμοφώνως.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Αὐτοκρατορικὴ ἑορτή.— Τῇ σαββάτῳ, 6
ἀρξαμένου, ἀγομένης τῆς ὀνομαστικῆς ἑορτῆς τοῦ
μεγάλ. αὐτοκράτορος πασῶν τῶν Ρωσσιῶν Νι-
κολάου Β', παρέστη ἐκ μέρους τῆς Α. Θ. Π. τοῦ
οἴκουμ. πατριάρχου κατὰ τὴν ἐν τῷ ναῷ τῆς
ρωσικῆς πρεσβείας ψαλεῖσαν δοξολογίαν, καὶ
κατόπιν ἐν τῇ ἐπισήμῳ δεξιώσει, ὁ πανοσιολ.
Μ. πρωτοσύγκελλος κ. Βενιαμὶν, συνοδευόμενος
ὑπὸ τοῦ Μ. πρωτεκδίκου καὶ Α' γραμματέως τοῦ
Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου κ. Π. Δ. Νικολοπούλου,
διερμνεύων τῷ ἑξοχ. πρεσβευτῇ κ. Ἰω. Ζηνο-
διῇ τὰς πατριαρχικὰς προσρήσεις καὶ εὐχὰς

ὑπὲρ εὐδαιμονίας, ὑγείας καὶ μακροβιότητος
τοῦ εὐσεβεστάτου αὐτοκράτορος.— Τὰς εὐχὰς
τῶν ὑπ' αὐτῶν ἐκπροσωπούμενων πνευματικῶν
ἀρχῶν καὶ συστημάτων ὑπέβαλον τῇ Α. Ἐξοχ.
καὶ οἱ πανοσιολ. ἐπίτροποι τῶν Ἀγίων Τόπων.

Ἐπισκέψεις εἰς γερουσιαστάς.— Τῇ πα-
ρελθούσῃ ἐβδομάδι, ἐντολῇ τῆς Α. Θ. Π. ἡρ-
μήνευσε τὰς πατριαρχικὰς συγχαρτικὰς προσ-
ρήσεις ὁ πανοσιολογ. Μ. πρωτοσύγκελλος τοῖς
ἀρτι διορισθεῖσι γερουσιασταῖς ἑξοχ. Δ. Μαν-
ρογορδάτῳ ἐφέντῃ, ὑπουργῷ τῆς γεωργίας, Ἀλ.
Μαυρογένει βέη καὶ Γ. Φ. Γεωργιάδῃ ἐφέντῃ.—
Ὁ ἑξ. ἀρχων Μ. λογοθέτης Στ. Ἀριστάρχης
βέης διωρίσθη γερουσιαστής τῷ 1877, κατὰ τὴν
πρώτην τῆς γερουσίας σύστασιν.

Μητροπόλις Προύσης.— Τῇ παρασκευῇ ἀ-
νεχώρησεν εἰς ἐπαρχίαν αὐτοῦ ὁ πανιερ. μητρο-
πολίτης Προύσης κ. Δωρόθεος, προπεμφθεὶς ἀχρὶ
τοῦ ἀτμοπλοίου ὑπὸ τοῦ πανοσιολ. Μ. ἀρχιεπι-
κόπου ἐκ μέρους τῆς Α. Θ. Π. καὶ πολλῶν οἰ-
κειῶν καὶ φίλων κληρικῶν καὶ λαϊκῶν.

Μητροπόλις Νικοπόλεως.— Ἀνεχώρησε
χθὲς καὶ ὁ πανιερώτατος μητροπολίτης Νικο-
πόλεως καὶ Πρεβέζης κ. Ναθαναὴλ εἰς τὴν
ἐπαρχίαν αὐτοῦ προπεμφθεὶς ἐκ μέρους τῆς
Α. Θ. Π. ἀχρὶ τοῦ ἀτμοπλοίου ὑπὸ τοῦ ιερολ.
δευτερεύοντος κ. Διονυσίου.

Μονὴ Σινᾶ.— Τῇ 25 νοεμβρίου, ἑορτῇ τῆς
ἀγίας Αἰκατερίνης ἐτέλεσε τὴν ἱερὰν λειτουρ-
γίαν ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἐν Ραϊθῷ Σιναϊτικοῦ με-
τοχίου ὁ πανιερ. ἀρχιεπίσκοπος Σινᾶ καὶ Ραϊ-
θοῦς κ. Πορφύριος παρόντων τῶν ἀράδων ὀρθο-
δόξων καὶ τῶν ἐκεῖ παραμενόντων ἐλλήνων, οἵ-
τινες ἀριθμοῦνται δέκα καὶ ἑξ.

Χοροστάσιαι.— Εἰς δύο ἐκ τῶν ἐν τῇ Ἀρχιεπι-
σκοπῇ πανηγυριζόντων ναῶν τοῦ ἀγίου Νικολάου, ἐν
Γαλατῇ καὶ Τζιβαλίῳ, ἡ Α. Θ. Π. ἐχοροστάτησεν ἐν
μὲν τῷ πρώτῳ κατὰ τὸν ἑσπερινὸν τῆς ἑορτῆς, ἐν δὲ
τῷ δευτέρῳ κατὰ τὴν θείαν λειτουργίαν. Ἀπειρον
πλῆθος συνέρρευσε ἐκκλησιασθὲν ἐν ἀμφοτέροις, ἡ
δὲ Α. Θ. Π. καὶ κατὰ τὰς δύο χοροστασίας, μετὰ
τὴν ἐκ τῶν ναῶν ἀπόλυσιν, τὰς ἐν ταῖς περιστάσεσι
τχύτας ἀπαιτούμενας ἀπέτεινε συμβουλὰς καὶ νομ-
θεσίας πρὸς τοὺς ἐκκλησιασθέντας.— Τῇ κυριακῇ ἐχο-
ροστάτησεν ἐν τῷ ἐν Γαλατῇ ναῷ τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ,